Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại học Cornell)

SỐ THỨ 1302 — NGÀY THỨ BA 28 NOVEMBRE 1922 — NGÀY MÙNG 10 THÁNG MƯỜI ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 208
Adresse télégraphique:
LUCTINH—SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng...	6.50	... 8.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mùng một cả ngày lẻ mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHƯT-BÁO RÉUNIS).

閩新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL
N° 522

POUR LES ANNONCES
PADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 185-187 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayenne & Cie 3, rue Trouchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gửi mua báo : 1 đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

LẬP NHÀ «XÉT»

LẤY THUẾ CỜ BẠC

Ấy là lời phi
Không trưởng Chánh-phủ hạ minh làm đều sỉ nhục.
Việc đã có bàn cải trong tuần tháng Octobre 1921.
Bản Hội-nghị Quản-hạt đánh rớt
Lời luận cũ

Đang hồi sở Tuần-cảnh và Mật-thám ra sức bắt cờ-bạc trong ba tỉnh thành lớn là Saigon-Cholon và Gia-định một cách rất nghiêm, miện thế dồn vang rằng Nhà-nước làm như vậy đặng lấy bằng-cớ chỉ rằng không thể nào tận diệt cờ-bạc, đặng có bày ra lập trường Bon, nhà Xét như lời Nghị-viên *Duzon* đã ước trong tuần tháng Octobre 1921, và bị bản-hội đánh rớt. Báo chí Langsa có tờ đã bàn đến và đã công kích.

Theo ý tôi nghĩ việc đã rồi hỏi không nên, không lý còn sách lại nữa, và tôi chẳng trống Chánh-phủ đành hạ minh làm đến đều sỉ nhục mà thâu lợi, chẳng mảng để hại cho dân. Tôi chẳng cần bàn thêm chi cho nhiều, tôi xin lục đăng bài luận cũ về trường Bon của tôi, ngày 25 Octobre 1921, là lúc ông *Duzon* đề lời bàn ước giữa hội xin cho cờ-bạc lấy thuế, cũng đủ cho độc giả tường tất.

☆☆

TRƯỜNG «BON»

Nam-kỳ, gặp buổi phải lo bồi đắp sở thâu cho phù sở xuất, có nên lập trường « Bon » hay là nhà « Xét » mà lấy huê-lợi chăng?

Lời luận của quan Tiền-bộ Thượng-thơ

Trường « Bon » hay là nhà « Xét » cả hai tiếng đều không phải tiếng Annam. Trường Bon là tiếng trên (annamiên, nhà Xét là tiếng bên Pháp-quốc (*Cercle*), chỉ là chỗ chơi bời, đông đảo, cờ-bạc rượu-trà vào ra không ngăn-cấm. Cả hai không phải tiếng Annam, thì, lẽ cố-nhiên, từ xưa nước Annam chưa hề có mở cửa đồ-bác chung cho thiên-hạ, dẫu rằng bản dân Annam, cũng như dân-tộc khác trong hoàn cầu, cũng có máu tham, sa mê cờ-bạc.

Đang hồi tin Hà-nội bản vào, bản 19 Octobre, bảo truyền vụ quốc-trái xổ-số sáu-triệu bạc đồng — quốc-trái mà các báo Tây-Nam đã lắm phen bàn-bán, luận-luận, giải-giải, phân-phân, từ buổi ông *Maurice LONG*, ôm cặp tờ giấy xuống tàu về Thượng-viện Pháp-quốc, cho đến khi Ngài tính xong việc, rồi trở qua, để bước lên đất Nam-kỳ thẳng ra Hà-nội — ràng Chánh-phủ định sẽ bán ra 123.600 số, mỗi số 50 đồng và định, một năm, xổ bốn lần, lại trong bốn lần ấy có, lần thứ nhứt với lần thứ ba, số độc-đắc tới mười-ngàn đồng bạc; song điều tin không chỉ rõ ngày mở hội quốc-trái xổ-số, ngày xổ số, cách thức xổ-số và số trúng là bao nhiêu. Đang hồi như vậy, lại nghe có tiếng xao-xiến bên tai, bàn chuyện lập trường Bon nhà Xét.

Nói nghe cũng hữu-lý chớ chẳng phải không. Hằng : « Chánh-phủ gặp cơn bối rối, sở thâu không phù chi-tiêu ; Chánh-phủ — theo như ý bài diễn-thuyết của quan Thống-đốc Quesnel, dọc giữa hội nghị quản-hạt, cách xa chưa mấy ngày— Chánh-phủ muốn, vì chỗ khuyết điểm ấy, xin bàn nghị-viên công cứ cho lãng thuế. Thuế nào ? — Điền-viện Sanh-ý tăng rồi, phố-xá nhà-cửa và đất thổ cư, cũng tăng rồi, duy còn thuế thân ; Tây có, Langsa có, khách Việt-đông có ; thấy thấy đều gánh nặng. duy một mình dân Annam còn nhẹ. Ý muốn tăng thuế thân Annam, song sự tăng ấy — tôi đàm tưởng sẽ phần ra tử ngôi tức bực ; bực giận-sầng, bực tìm thường và bực nghèo-khổ. Mà bỗi, cũng theo lời giải của quan quyền Thống-đốc, kho nhàm lời khuyết cả ba triện bạc, nên thâu xuất bất đồng, lấy huê-lợi tăng trong các sắc thuế, cũng chưa lấy chi làm đủ ; còn phải cần mới thêm. Chưa ắc tăng thuế-thân Annam, huê-lợi sẽ đủ mà đắp bồi phu-phì chăng ? Chi bằng cho lập trường Bon nhà Xét mà lấy thuế chẳng hay hơn sao ? Dám trưởng chắc trong coi Đông-pháp nầy mà cho lập trường Bon nhà Xét, như, trong vạn-quốc, nhiều nước ngày nay hãy còn, thì lấy mội hạng thuế cờ-bạc cũng dư dùng, chẳng cần phải nhọc lo tăng thuế nào chi nữa. Thoản lại, Nhà-nước vì lòng thương dân, chẳng nỡ vì lợi mà để hại cho dân, hẳn biết cờ-bạc là một cái tật bịnh rất hiểm nghèo, dân nào mà lạc bước vào cửa đồ-bác rồi, sa đắm rồi, lâm lấy bịnh, vườn mang lấy tật rồi, thì chẳng những nên phong-hóa bại oại, cho đến đàng học-vấn và việc mỗ-maag về nông thương kỹ nghệ cũng phải thả trôi theo dòng nước ; nên Nhà-nước chiếu-y chỉ-dụ năm 1836, đến nay hãy còn ban hành, cấm tuyệt cờ bạc trong xứ. Ấy là nền chánh-trị Văn-minh, oai đức hằng chói rạng. Trong bản dân, phần dân lương-thiện là dân cày sau cuốc bẫm, còn ai mà chẳng cảm hoài ân nghĩa nặng. Tuy vậy mà cờ-bạc trong xứ đã tuyệt chưa? Chẳng cần nói trong các tỉnh các quận ; nói nội ba thành-phố lớn, Saigon-Cholon và Giadinh, là ba nơi, việc tuần phòng rất nên nghiêm nhặt, cờ-bạc đã tuyệt đặng chưa ? Ôi, Chợ-lớn, mấy trăm sòng Ngầu, mấy chục sòng Me, trở nên một thành phố cờ danh, về việc chơi tiên với đồn tiền đã giành dầy nhứt. Viên-chức trong hai sở tuần-cảnh, tôi dám hỏi, tư thượng chỉ hạ còn ai là người chưa hay chưa biết đến ? Saigon cũng vậy! Mẹ với Ngầu tại đàng Lefebvre, tại Khánh-hội ngày đêm dập-dìu những kẻ ra vào lui tới ; hà phải lén lúc chi ai! Còn như Gia-định Gò-vấp, thì thôi còn nói gì. Đờ « ba-mươi-bảy » còn chạy rần-rần một ngày chi tối. Hỏi thử thầy Cai-tổng sở lại và lính tuần-cảnh coi có quả vậy chăng ? Mà tính lại coi từ bao giờ đến bây giờ, mấy chỗ cờ-bạc ấy ở yên như thường, chẳng hề thấy có ai làm chi xao động. Dường ấy, sự ngăn cấm có ích gì cho chăng ? Phép luật tuy buộc nghiêm mà sự tuần do tế soát ít nghiêm ; điềm đàng cờ-bạc dám chơi trước hàm rắn của lính, thì còn chi mà để luận ! Cấm cũng chơi, không cấm cũng chơi ! Thế thì cũng nên không cấm làm gì, cho lập nhà Xét cho họ chơi mà đánh thuế.

« Kìa như lời quan Tiền-bộ Thượng thơ Pháp-quốc là ông *PAUL DOUMER* đề luận còn xổ-sớ kia. Ngài cũng gặp hồi kho tàng khiếm khuyết, chẳng biết lấy chi bồi đắp chi-tiêu, Ngài luận xin lập nhà Xét cho thiên-hạ chơi mà lấy lợi bổ vào việc nước. Muốn đặng lòng trên ưng thuận, Ngài có đem việc ngoài mà tỉ cập việc trong ; nhứt là Ngài lấy việc nước I-ta li là một nước, về việc cờ-bạc, không môn nào ngăn cấm. Ngài kể đã thử cờ-bạc bên I-ta-li ; nào là : *Extraito*, một trúng mười ; *Ambo*, một trúng hai trăm năm mươi ; *Terne*, một trúng trăm bốn ngàn hai trăm năm mươi ; còn ai là tay cờ-bạc mà chẳng hay. Nhà ngài nói :

« Cờ bạc xổ số như vậy, không đánh chớ để mà đánh giống gì. Người từ đầu đã chịu cơ hàn lắm lúc, nếu đặng một năm may một tháng, một tháng may một ngày, một ngày may một giờ, thì đủ trở nên phú hộ. Bởi cớ, mấy chị đờn-bà lâm mướn lâm thuê, bữa nào không tiền cũng rầng chạy sắp chạy ngữa, hỏi đâu nầy không đặng, thì cuối kia, quơ cho đặng, chẳng luận tiền tháng tiền ngày, bao kỳ bao đừng, quơ cho đặng đem về mà dành. Cho đến mấy tay nội trợ, thuở nay có tánh ăn cần ở-kiệm, kinh chỉ bổng cũng vậy ; cũng nhìn ăn nhịn xài, chắt lót để dành tới bữa đem ra mà dành. Bảo bên I-ta-li, kỳ nào cũng có dề một mục đăng những số trúng cho người mua mà đó. Mục ấy để cho là : Thuế đầu quân-ngu. (impôts sur les imbéciles). Tuy mỗi người mua mỗi số, giá chẳng bao nhiêu, mà góp gió làm bão. Kho Nhà-nước hằng ngày đầy đó, Đã nuôi cả quân-sĩ thuộc các đạo binh trong nước lận mà ».

Khoản trên Ngài có hỏi :

« Nhà-nước đã đánh thuế bỉ lá, lấy xâu trong trường đua, trong các nhà hát-bóng, các nhà xét, cớ sao lại còn ngại-ngùng nỗi gì không cho cờ bạc mà lấy thuế ».

(San sẻ tiếp theo).

LÊ-HOÀNG-MƯU.

Chuyện tiêu sầu của người nước ta

Con người bao giờ cũng muốn ăn no mặc ấm, có ai muốn chác nào mua sầu làm chi. Cái sự không ăn no mặc ấm, phải chác nào mua sầu của con người đó, chẳng qua thế bất đắc-dĩ mà thôi. Thế thì cái kiếp sống của con người đời, trừ cái sự no ấm nói cái chí-nghĩa khoái-lạc thì kiếp sống của con người không hi-vọng nào khác hơn mà thiết hơn nữa ; làm gì cũng phải cho no cái bụng rồi chơi mới vui. Cái đó, đừng nói người thường-cổ cái lành còn chất phát là ưa làm vậy, dẫu người bậc giỏi đã xưng là văn-minh, tưởng cũng là chịu lắm. không bao giờ bỏ cái chí-nghĩa no ấm và khoái-lạc mà đi tìm cái chí-nghĩa nào. Lại chẳng những đã chẳng bỏ mà hôi, mà cái hi-vọng lại còn thiết hơn người đời xưa nữa, là văn-minh chẳng nào lại sự đói sự buồn chăng nữa. Nên chi việc dùng của dân-tộc văn-minh bậc giỏi, nhứt-thiết tàu-bè xe-cộ, súng-ống thuốc-đạn và công thương kỹ-nghệ v. v.... thì « tuyệt mù » với đời thượng cổ. Thế thì đã biết đủ đó là đủ để mua vui, đủ đó là đủ để bảo-tồn sự no ấm của người ta, chớ chi !

Dân-tộc người ta thì làm vậy, người ta lấy bạch-ban kỹ-nghệ, nay chiếm thương-quyền của xứ nầy, mai đoạt địa lợi của xứ kia mà làm cái chí-nghĩa no-ấm khoái-lạc. Còn người nước mình lại chẳng phải vậy. Không ham mảy móc khóm ngoan như người, không ahuộng công-thương kỹ-nghệ như người, đến thế rồi, chỉ có cái tiêu-sầu là một phép cao-thượng. Mà cái phép tiêu-sầu của người nước ta đây, không phải mượn cái thú vui của cầm, kỳ, thi, họa, hay là thưởng cái cảnh đẹp của son-thủy yên-hà ; lôi thôi rồi : chỉ mượn ly rượu mạnh với cái bàn đèn khuya làm một phép tiêu-sầu phổ-thông trong nước.

Tiêu-sầu, tiêu-sầu ! dân ta sầu những việc chi mà phải làm cho tiêu tàng tinh-thần, hao mòn thân-thể như thế ! Nước ta là một nước no ấm, dân ta là một dân trung-hậu, non xinh nước đẹp thiếu gì, lúa gạo tơ tằm dư-dả, thì còn kém nỗi chi mà phải mượn chén rượu mạnh với cái bàn đèn khuya làm một phép tiêu-sầu phổ thông trong nước ? Mà uống, uống cho ngã tới ngã lui, mà hút, hút cho rỏm vui rất cỡ, dường ấy, thì còn tri khôn đâu, mà tân-thủ với đời, sức mạnh đâu, mà ganh đua với thiên-hạ những công-nghiệp rực rỡ ở cái thế-giới chi khôn là sáng bóng là thác, mạnh là được yếu là Nhược bảy giờ ? Phương chi thuốc Á-phiện với rượu mạnh là hai cái môn không ưa của người nhà bệ-sanh bên Âu-Mĩ bây giờ, người ta cấm dân người ta không được dùng và cấm nước khác không được đem đến nước người ta mà bán. Còn dân ta cứ chác lấy mãi — uống vài ly cho tiêu lấy cực sầu, hút tí điếu cho tiêu lấy khổ não. Không biết cái cực sầu khổi não cầu ta là bao to mà để cho dân ta dùng hai cái phương thuốc rất là công-kích. Ôi ! nào hay đâu, cực sầu chưa phá, hình vóc đã teo, khổi não chưa tiêu, tinh-thần đã tàng. Thế thì hai cái phương thuốc ấy, có « hay-ho » gì ! có bổ-ích gì ! ! Vậy thì :

Học vui theo thủ người Âu
Chác chi những chuyện tiêu-sầu nước ta.

Trung-Trực

Vô-tuyến điện

Đua xe hơi

Thành Palermo, cuộc đua xe hơi Targa Florio có chín người tinh nguyện. Xe của Meregalli ngã, Meregalli bị thương tích, người lái máy vong mạng.

Xứ Ba-ra-gay

Ở thành Assomption, binh chánh-phủ thắng được binh loạn và đoạt được thành Incarnacion. Cuộc loạn đã dứt tuyệt.

Tuyệt-kỳ

Chánh-phủ thành Constantinople nói rằng không ép uổng vua Tuyệt-kỳ, bao giờ vẫn cũng kính trọng như là nhà vua chân. Mang sống vua không lúc nào nguy cả.

Quốc-hội thành Angora nhóm ba lần mà công cử vua. Những người diễn-thuyết đều khi ông Abdulmedjid, đông-cung, đáng tôn lên ngôi báu.

Hội-nghị hòa-bình

Hội-nghị thành Lausanne cho ông Mussolini đến mà nhóm.

Paris, ngày 21 Novembre 1922.

Cấm hàng nhập cảm

Phòng lão-nghị duyệt-y dự-thảo luật cấm nhập cảm đường, rượu mà và rượu-mạnh ngoại-quốc, vào các thuộc-địa Langsa.

Ancước

Tin ở Hưởng-cản rằng ăn cướp đánh chiếc tàu «Solan» của Ang-lê, chạy ở khoản đường cách hai thành Úc-môn và Hưởng-cản. Hành khách đương cự thấy đều bị giết.

Bordeaux ngày 22 Novembre 1922

Phòng chúng-nghị

Hôm thứ ba phòng chúng-nghị bàn về sở phân-xuất bên bờ công Quan Thương-chính Le Trocquer tố chương-trình về các công việc bồi-bổ sông Rhône, sông Dordogne và sông Rhin. Ông nói rằng sức mạch của ngòn nước 10 năm nữa sẽ thêm gấp 4 triệu mã-lực.

Bồi thường

Bao giờ tòa nội-các ông Cuno sẽ lập thành và sẽ tỏ ý kiến ra thì bàn ủy-viên bồi-thường mới xét các đơn xin của Ả-lo-mãng được.

Ông Lord Bury, đại-biểu Ang-lê ở bàn ủy-viên bồi-thường đã trở về Anh-quốc.

Hội nghị thành Lausanne

Hôm thứ hai, ông Hanb là đức giám-quốc xứ Xu-ích có đọc một bài diễn-thuyết khai hội-nghị hòa-bình. Ông Lord Curzon nói rằng xứ Tuyệt-kỳ và ông Ismet Pacha hết lòng cùng hội-nghị.

Sáng thứ ba, hội-nghị nhóm tại đền Ouchy và định rằng ba nước mới nhóm hội-nghị thay phiên nhau mà tọa chủ. Ông Lord Curzon (Anh-quốc) trước rồi ông Barrère (Pháp quốc) rồi ông Garroni (I-ta-li) Hội-nghị lập ra ba bàn ủy-viên : bàn ủy-viên thứ nhứt Ang-lê tọa chủ để xét các vấn-đề chánh-trị và binh-bị, bàn ủy-viên thứ nhì Langsa tọa chủ xét vấn-đề kinh-tế và tài-chánh, bàn ủy-viên thứ ba I-ta-li tọa chủ xét các vấn-đề liên-quốc và các vấn-đề tương tự vấn-đề ấy.

Huê-kỳ

Hôm chín-nhựt ông Clémenceau có cùng một trăng hoa trên lăng ông Roosevelt tại nghĩa địa Outerbay. Hôm thứ hai ông đự tiệc cùng Wôma quản-lý các bảo quán to bên Niều-ước. Ông Worwil tiến đến ông Clémenceau cho hội Pháp-mỹ và lập một lễ cước khách ăn mừng ông Clémenceau.

Trung-hoa

Một bọn ăn cướp đi đoạt chiếc tàu Ang-lê, lúc tàu ra khơi, hành hung cướp phá làm cho lâu phải lấp vào bờ biển Trung-hoa.

VỤ XE-HƠI CẢNG

MẸ CHẾT CON BỊ VÍT

Tớ vô tội chịu tội chủ làm tội vô hình

Từ buổi Nam-kỳ mới có xe-hơi đến giờ, kể chẳng biết bao nhiêu người bạc mạng, chẳng biết bao kẻ bị tật, bởi người cầm tay bánh hoặc không thạo nghề hoặc tự kiêu hơ-hỏng mà ra những nỗi. Cũng có lắm vụ thật tay sốp-phơ làm ra. mà cũng có lắm vụ chủ x', hoặc có bằng-cấp, hoặc không bằng-cấp giành cầm tay bánh, rồi gặp biến xảy, đổ cho sốp-phơ gánh chịu.

Như vụ bữa qua đây, trước ga xe-lửa Saigon-Mytho một cái xe-hơi, có hai người đờn-ông ngồi trước, ba người ngồi sau, có một người đờn-bà, theo miệng thiên-hạ nói, người đờn-bà nầy là chủ, chạy ngang qua ga, xảy cảng một người đờn-bà với một đứa con, rất nên thê thảm. Đem người mẹ lại nhà thương thì đã tắt hơi. Người chồng thấy tang mất, nói rằng : « Lúc người đờn bà chạy trở lại đắc con con đang đi giữa đàng, người mẹ nghe bóp kèn và tiếng thiên-hạ la xe-hơi mà lín-quíu, thì xe hơi còn cách xa 15 thước, nếu sốp-phơ muốn ngừng thì vô hại ; nhưng bởi sốp-phơ cho xe chạy mau quá, lại là người chỉ không bằng-cấp, cầm bánh chớ chẳng phải tay sốp-phơ, không ngừng đặng, nên ra đến đổi. Bởi vậy khi chưa chẳng phải chủ cầm tay bánh, mà khi cảng rồi, thì sốp-phơ ra chịu, vì người chủ nằn-nỉ với sốp-phơ đến đến và hứa cho nhiều tiền bạc ».

Chẳng muốn cho kẻ vô tội chịu tội, còn người làm tội vô hình, Bổn-báo xin trước là Ông Cò 2e Arrondissement để ý vấn tra cho minh bạch vụ nầy, sau xin quan Biện-lý với quan Bắc-thẩm cho lắm, để cho tay có tiền, có thế khỉ quan thị luật.

Nghe nói xe nầy của cô Ch.-B. ở Xóm-Cabi ; Cô vậy bạn cùng thầy thông-ngôn trong một Bót nào đó. Để mai Bổn-báo sẽ tiếp rõ ràng mà giúp cho phép công tra xét.

TIN LÀNH

Bấy lâu ai ai cũng phiền-phức về việc su và bạc cắt hút, nên ai cũng trông cho Chánh-phủ trừ liệu phương tiện nào mà trừ cái vấn-đề tiền-tệ ấy.

Nay mới đặng tin ở bên Bộ cho hay rằng cuối tháng Octobre mà đúc bạc tiền sẽ gởi chuyến tàu trước bốn triệu đồng bạc, bạc-cắt một cắt và hai triệu đồng bạc, su nhỏ.

Thế thì trong ít ngày nữa đây ta sẽ có su cắt nhiều lắm, chẳng còn hút nữa và chẳng còn bị chà chệt lường gạt ta nữa.

☆☆

Xát của ông Lý-văn-Nguyên

Nhờ lại thì trong đám giặc Âu châu rồi đây không biết bao nhiêu mạng đồng-bang ta bị chôn-vùi ở trong. Nếu tính lại thì cũng có ngàn ngàn muôn muôn chớ không ít. Thế mà có lắm kẻ cũng tiếc vì không tiêm được một dịp như thế mà chết, là vì chết như thế mới có danh tiếng và mới có tỏ cùng Nhà-nước Đại-pháp rằng đồng-bang ta nghĩa khí dám chết vì việc phải chớ chẳng không.

Như ông *Đỗ-hữu-Vị* ngày nọ cũng vì công nghĩa mà bỏ xương trắng nơi xứ người, nên khi chớ xét ngài về đây cái tăng thì Nhà-nước có bày ra một cuộc lễ rước xát rất nên long-trọng. Ấy là chỉ dẫn rằng Nhà nước không quên những kẻ vì công-nghĩa mà bỏ thây. Đến nay mới nghe nói chuyến tàu *Paul Lecat* đây sẽ đến Saigon ngày 3 Décembre, có quan Toàn quyền *Long* thập tăng mà trở về xứ Đông-pháp và lại mới nghe vì ngài có bịnh cần phải ghé *Colombo* mà dưỡng an trong ít ngày rồi sẽ về luôn.

Chuyến tàu *Paul Lecat* đó sẽ chở cái xát của ông *Lý văn-Nguyên* là anh của ông *Lý-văn-Tài*(Cholen) vào chơn lính lấy ngày 13 Juin 1918 tại Saigon, kể sang Pháp-quốc đánh trận *Rosnay* bị trái phá nổ văng nhằm đầu và cỏ mà chết.

Xát ông *Lý-văn-Nguyên* chỏ về đây đặng cái tăng tại Phú-thọ. Người dưa sẽ nhóm tại nhà-thương đồng-đế. Tưởng đám cái tăng nầy đề nữa cũng long trọng lắm.

Tọc mạch

Ngọn báo qua rồi

MỘT TRẬN DÔNG TO

Cai-bè. — Hồi 4 giờ chiều ngày 6 novembre 1922, phải một trận dông to trọn một đêm cho đến sáng ngày 7, tương tự như bão, mà không có một tiếng trời gầm, nhà thì cũng có sắp nằm mười cái nhà lá, còn ngoài vườn thì dừa cau mít chuối bưởi cam quít cũng có ngã gẫy hư hao trong vài phần ; còn dưới sông thì cũng có ghe chìm một hai chiếc, sự hư hao quan Cai-bè cũng có mất vài phần thiệt hại, nhưng mà không đến nỗi hại mạng người. Cũng có một phần rồi cho một mạng đờn-bà đương cho heo ăn mà bị rau ngã đè nhằm phải bể mạng Ấy là phần rủi của một mạng người đờn bà đó mà thôi, chớ toàn một trận dông to tại quận Caibè thì sự hư hao trong vườn tược là gẫy cây cối bông trái thôi. Lấy số chết, sự thiệt hại cũng chưng vài phần không chi cho lắm. Đều ấy cũng là sự cơ trời thật là sự phong vô bất kỳ mà làm cho nào động mạng lắm ; mỗi người cũng định cho là đêm ấy phải bị bão như tháng ba năm thinh 1904 đó vậy : nhưng may cho nhơn dân quận Cai-bè là phải bị một trận dông to mà hư hao cây trái đó mà thôi chớ mỗi người trong đêm ấy kể bằng con người dẫu vợ, lo không nơi định trú. chẳng khỏi bị tai trời bão lụt như năm Thình vậy. Nhưng mà sự may là bị dông to đó mà thôi.

MỘT VIỆC NGHĨA NÊN LÀM

Ai là người biết thương đồng-bang đâu ? «Ai là người bảo nghĩa đâu ? Xin nhớ đến ngày 30 Novembre là ngày M. *Pierre Tú* chủ bát cải-lương có hát tại nhà hát tây Saigon một đêm đặng lấy tiền giúp cho bội *tương-tế* của người Annam ở bên Đại-pháp. M. *P. Tú* còn đảm vì việc nghĩa mà hát một đêm lấy tiền đưng cho quí Hội cón như ta, hà không đảm lốn một vài đồng bạc trước mua một cái Ist-thủ, sau nữa làm được một việc nghĩa sao ??

Xin nhớ đến ngày kỳ đồng-ban ta ăn-ún đến coi cho đầy rạp hát Tây đặng góp tiền cho nhiều và đặng tỏ cho người dị-quốc thấy tấm lòng ái chủng của ta ra thế nào.

Ấy là một cái dịp may lắm đó, xin chớ bỏ qua.

TRẦN-VĂN-MÍCH.

B.I.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Người-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hãy biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản Đại-Pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

Động-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Thuật tiếu xe máy

SAIGON. — Ng.-R...., thợ sơn ở hãng Lamorte đến thưa với bót rằng si không biết ăn cắp mất cái xe-máy hiệu « Wonder » số 94483 giá đáng 100 đồng.

Cho mượn tiền trước

Khách Trần-Âu bán quán ở đường Vannier có cho tên cu-li Huynh-C..., mượn 50 đồng rồi nó trốn mất.

Rủi ro quá

Cô Trinh-thị-Đá, 20 tuổi, bán quán vào đưa thưa si không biết ăn-cắp đồ trong sức của cô, cả thảy giá đáng 154 đồng.

Linh cón đang tìm kiếm si mà khuấy chơi đó.

Huế

Chệt Lý-Vinh đánh lộn với khách Âu-Toan. Hai đàng làm tờ tự thuận nên khỏi giải qua Tòa.

Đi đâu?

Nguyễn-thị-Ngọc buôn bán hàng bông khai rằng đứa con gái là Phạm-thị-Mai mới 16 tuổi, bỏ nhà trốn đi.

Ai được sách ghe

Nguyễn-văn-Trinh ở làng Quoi-an đi buôn trầu lại Bình-thủy bị mất sách ghe. Vậy ai có ăi được cho ta lại.

Cờ bạc

BIÊN-HOÀ. — Bữa chiều 21 Novembre 1922, lúc 19 giờ tại nhà của Ng-d-X. thư-ký, một khối sự gây sóng, có vợ ông quan to T Q. T. tục gọi là bà nhớn. Bà đang ngồi mở túi bạc ra đổ xuống đặt, có một tên ăn chi chẳng rõ vào nắm túi bạc cua bà nhớn ước chừng một trăm rưỡi đồng.

Bà nhớn kêu ầy..., ầy..., miễn là vậy mấy ầy..., đem đây ầy..., mà thằng tê đi hoài, vừa đi vừa nói trả lời cùng bà nhớn: không tôi không có ầy chi cả.

Bây tài no rồi ao rồi đồng bà nọ cứ gọi ầy..., ầy hoài mà không thấy ầy; rồi lại bắt đầu thổ chửa. Nghe đâu thổ chửa cũng chịu bắt thường, bằng không, bà chuyện mất mối lợi to; vì hơn 10 năm nay rồi, nhà ông phán nầy chứa cờ-bạc luôn luôn; lấy tiền xâu cũng dư vài ba muôn đồng; vì quanh năm không ngày đêm nào mà hết.

N.V.T. tự là Bạch thầy Đoàn

QUAN TOÀN QUYỀN LONG QUÍ THỂ CHẲNG AN

Quan Toàn-quyền *Long* quí thể chẳng an vì bị rét nên phải ghé tại Colombo mà dưỡng bịnh cho đến ngày thuyền rồi sẽ về Đông-pháp.

Hội-đồng Chánh-phủ sẽ nhóm tại Hanoi theo ngày đã định có quan quyền Tổng-thống chủ tọa.

CHÙA PHẬT ĐỐI VỚI CHÙA PHƯỚC-AN

M. Quách-lai-Kim là người đại chí đi nhơn.

Làm người cốt nhờ sự đạo đức mà giữ được cái trật-tự trong nhóm quần, và xã thái-bình trong xã-hội. Bởi thế nên bất cứ là dân tộc nào, đâu bên Âu bên Mĩ, đâu đâu cũng đều trọng đạo nhưng mà mỗi đân tộc có bày ra một thứ đạo khác nhau, thy vậy mà cái tôn chỉ của đạo Ký thì cũng không thoát cái vòng: *Khuyên lành tránh dữ*.

Thử toán lại nội cả toàn cầu, chẳng biết bao nhiêu thứ đạo, người thờ đạo nầy, kẻ trong đạo nọ, như hiện nay ở xứ ta thì sẵn là đạo Phật, đạo Thiên-chúa, đạo Không-tử, đạo Lão-tử v.v. Theo ý tôi thì tôi chẳng dám đề miệng khen chê đạo nào cả, phần tôi hễ vô nhà thờ thì tôi đờ nón, vô chùa Phật thì tôi cúi đầu. Nhưng nếu có ai hỏi tôi đạo nào thì tôi không biết nói tôi là người giữ đạo nào, là vì trong lòng tôi chỉ tôn kính ông trời là đấng tạo hóa nhơn vật đó, và thờ cha kính mẹ, thương anh mến em, yêu nước trung người ấy là tôn chỉ đạo của tôi thế đó. Tôi vẫn nghĩ đạo làm người chưa xứ chưa trôn, đạm ơi lo đạo Trời, đạo Phật thì khó mà lo cho xăng.

Như ở xứ ta đây có nhiều nhà mộ đạo, ấy là mộ việc lành nên không ai cho quấy, song việc họ làm rất nên trái lẽ, thật là đáng nên khinh bỉ. Hiện giờ ở xứ mình đông ban ta thờ đạo Thiên-Chúa và đạo Phật nhiều hơn hết, nhưng thử xem lại thì người thờ đạo Phật hay bị lầm gạt hơn hết là vì có tánh dị đoan hơn người. Như đạo Thiên-chúa thì đòm coi những việc thờ phượng ra thế nào và đạo ấy giúp ích cho bổn đạo hiếu là bao nhiêu.

Bấy lâu có ai nghe nói đất nầy trăm mẫu, ruộng ao muốn dâng cúng chùa cho mướn, hay là nhà học nầy cũng là nhà-thường kia cha chánh hay chăng? Thật trường ấy không có, thay cả nghe nói của hội Thánh mà thôi. Nghĩ đó mà coi đạo cũng thời đạo, đạo cũng người thì ngoài sự tôn kính đối với tôn giáo mình, đạo ấy lại còn làm ích lợi cho trong bổn đạo nữa. Chỉ như đạo Phật người mộ đạo thì nhiều, bạc tiền bao tiền bao nhiêu chẳng biết, nhưng người tu theo đạo Phật (thầy-chùa) thì lại không mấy kẻ biết giữ gìn bổn phận. Ho cứ đam ba cái kinh kệ mà giới với bổn-đạo đặng lấy tiền, chớ làm việc có ích cho người còn sanh đây thì không bằng đạo Thiên-chúa. Mà cũng không bằng mấy hội chùa của Khách-trú nữa như là hội chùa Bà ở trang Cholon, việc cúng-tế phụng thờ thì cũng vậy, mà hội chùa Bà lại còn có tư-bổn sưu đất cất phố và cho bổn-đạo vay, nên hiện giờ có làm nhà buôn bán Khách-trú hết cón vay của hội chùa Bà. Còn như hội Minh-hương «Phước-an» ở tại Cholon. M. *Quách-lai-Kim* làm Hội-trưởng xướng ra tu-bổ lại, ngày nay thành ra một cảnh Chùa xinh đẹp lắm M. *Quách-lai-Kim* là người ở trung Bến-cát, có chí hào hiệp và lại có lòng lành, đã gho phần bổ thí cho kẻ nghèo nàn đói khó, và làm chủ cũng tế cứu hiểu những kẻ chết trôi cho mua siêu độ, nên mới tôi tên *Quách-kim-Lai* kêu là *Bậi-Vàng* thì ở Cholon có nhiều người biết. Như chùa Minh-hương hiệu «Phước-an» nầy nếu nói việc cúng kiến thì người bổn-đạo cúng phương thờ như các chùa khác vậy, nhưng đối với người bổn-đạo lại có một việc nầy mới đáng để cho các chùa Annam ta bắt chước lắm.

Vốn chùa nầy khi trước ở-tệ lắm vì không ai sắc soan, đến chừng M. *Quách-lai-Kim* cùng các vị mà chính Minh-hương tu-bổ lại, thành ra một cảnh chùa vào sinh lắm, là vì có chia 3 bên phân biệt, một bên để cho đàn-bà, một bên để cho đàn-ông tựu hội mỗi ngày. Ngoài việc cúng-tế. Họ lại còn nhóm lại hằng ngày mà bàn luận việc buôn bán trước xa chật mỗi giây thân ái của người Minh-hương sau nữa biết giá buôn bán trồi sụt thế nào. Nghĩ đó chưa của ta thờ cũng như của người mà người ta thì đã thờ phụng thân-thánh vậy lại còn làm ích lợi cho người bổn-đạo nữa. Thế mới đáng khen chớ.

Bởi thế cho nên hiện giờ trong chùa Phước-an nầy, có hai mươi tấm biểu thờ trong đó có một tấm của quan Nguyên-soái viếng; tấm ấy đề như vầy: *En Souvenir du 4 Mars 1922* ở dưới *Le docteur Cognacq gouverneur des colonies de 1ère classe, Gouverneur de la Cochinchine* và một tấm của quan Lãnh binh viếng: tấm ấy đề vầy *En souvenir du 26 Mars*, ở dưới đề *Le général Hirtzman Commandant des troupes de Cochinchine et du Cambodge*.

Thế mới là danh dự cho chớ!

Còn quan Lãnh binh lại còn riêng tặng M. *Quách-lai-Kiết* chủ chùa Phước-an mấy lời nầy nữa:

Dédica e pour la pagode de Phuôc-an des Métis chinois.

Honneur, Prospérité et bonheur au grand philanthrope Quách-lai-Kim qui a consacré son temps au zèle et son talent artistique à édi fier la pagode de Phuôc-an des métis chinois.

Que le Dieu, maître du monde le protège et ses fidèles amis qui l'ont aidé à embellir ce merveilleux sanctuaire.

Saigon le 26 Mai 1922.

Le Général Hirtzman Commandant les troupes de Co chinchine et du Cambod ge.

Ký tên Hirtzman

Ấy đó việc chùa-chiền của người ta thế đó, đã giữ được cái tấm lòng tôn kính Thần Thánh, lại còn làm ích lợi cho người bổn đạo nữa. Thế là không nên để làm gương cho các chùa Phật hay sao?

Trần văn-Chim.

TOÁN PHÁP

Những tên sau đây đáp bài toán pháp của M. Ph. Ngọc đó:

Tiệm khách-sang tiếp bộ hành không biết bao nhiêu, lại cũng không biết trong tiệm có mấy cái phòng mà hễ đã 7 người ở một phòng thì dư 7 người; còn đã 9 người chung 1 phòng, thì dư ra một phòng.

Đáp như vầy

Equation $\begin{cases} x = 7y + 7 \\ y - 1 = \dfrac{x}{9} \end{cases}$

Tính ra

$$y - 1 = \frac{7y + 7}{9}$$

$$= 9y - 9 = 7y + 7$$

$$= 2y = 16$$

$$y = \frac{16}{2} = 8$$

$$x = 7 \times 8 + 7 = 63$$

Bộ khách = 63 người

Phòng = 8 cái

Thử

$$7 \times 8 + 7 = 63$$

$$9 \times (8-1) = 63$$

1 MM. Lê-văn-Tánh tại phố Cầu-thơ.

2 — Ph.-quang-Giác chef Mécanicien Gladjieh.

3 — T.-Văn khách-sang Saigon.

4 — Phạm-an-Khương Thuận-bình Mytho.

5 — Ng.-khánh-Hoà, Đội-trưởng Bạcliêu.

6 — Ng.-văn-Lễ Dragages Mytho.

7 — Cao-tấn-Cầm T.P. Cantho.

8 — Lê-kim-Thọc, Binh-phước, Tân ?

9 Mlle Nguyễn-thị-Mẫn Ecole des Jeunes filles Saigon

10 — Madame Ngưu 106 Hamelin Saigon.

11 — D.-v.-Sĩ 25 rue Paul Blanchy.

12 — Lê-văn-Được Cal. Tây-ninh.

13 — Ngôi, Phú-lợi Thủdaumột.

LÀM THIỆT MÀU

Tại nhà in l'Union có thứ khắc bản hiệu bằng đồng (petites plaques en cuivre) khắc tên họ đề gắn xe máy đạp (Bicyclcles). Làm mau, khéo, mà giá lại rẻ.

XE HƠI VÀ XE MÁY ĐẠP

Hiệu **DE DION BOUTON**

XE MÁY ĐẠP MỚI LẠI NHIỀU LẮM

Hạ giá rất nhiều

HÃY HỎI GIÁ MỚI NƠI NHÀ

Berthet-Charrière & Cie

68, Boulevard Charner—SAIGON

ĐẠI LÝ

Ngày 28 novembre 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bán	mua
Chi-phiếu	7f.20	
Ngân hàng Đông-Pháp	7 2	
Ngân hàng Hongkong Shanghai	7 35	
Ngân hàng Chartered	7 35	
Bút de Présence de la Banque Industrielle de Chine	7 25	

Quốc tái Đông-pháp...46f50

QUỐC TÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 27 novembre 1922

3% lợi 5%	1855	68	80	4% lợi 5%	1920	67	45
3% lợi 5%	1855	72	35	4% lợi 5%	1920	61	25
3% lợi 5%	1855	68	40				

BẠC CỐC

Giá lúc chế đến nhà máy Chợlớn bao trừ lại 4 một trăm 2f 50

Vinhlong	4 30	4 45
Cầu-ngang	4.15	— 4 70
Bến-tre	4.55	4 75
Mỹ-tho	4.65	— 4.85
Tham-vinh	3 70	— 3 90
Giá thường thường	4 35	4 45

Giá vàng của tiệm SÌM-QUẢNG-HƯNG mỗi lượng là 48 $ 40.

KHO TRỮ TẠI

MAGASIN UNIVERSEL

187, Rue Catinat, 193

SAIGON

Xi-gà MINERVA

(MA-NÌ)

Thứ MINERVAS hộp 25 điếu 4f50

« PERFECTOS « 25 « 3 80

« MINERVAS « 25 « 2 30

« BOUKETS « 25 « 2 30

« PURITAS « 50 « 4 75

« San VICTORIA « 50 « 5 50

Id. « 100 « 10 00

« LONDRES « 100 « 7 50

Trên mỗi hộp phải nhớ tên xứ Ma-ni.

Có trữ bán nón hiệu « COQ GAULOIS ».

Có trữ bán Savon DY-FOAM để cho mình nhuộm với tự lấy mình.

Có trữ bán đồng hồ « Reine des montres.

Có trữ bán vũ lồ ong để may mùng hiệu « E. R. ».

Có trữ bán đồ sót miệng hiệu « BOTOT » v. v.

MOTOCYCHISTES — CYCLISTES

ĐĂNG-CÔNG-HÂN và Công Ty

nhà số 244, đường Lefèbvre, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy đạp và xe máy đầu Vỏ và ruột xe máy hiệu WOLBER.

Vỏ và ruột xe máy đầu hiệu DUNLOP (Dành 500 và 550 à talon).

Đèn khí đất cho xe máy đầu (có dynamo và bình nước mạnh).

Bình nhốt khí đá để cho xe máy đầu (bouteilles Magondeaux).

Có bán xe máy đầu mới và cũ hiệu:

B. S. A. 4 1/2 H. P., 3 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson modèle de luxe 1922, 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson, 2 1/4 H. P., 2 vitesses, sans mise en marche.

Royal-Enfield 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gratiency 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Sửa các thứ xe máy đầu.

Sơn xe máy đầu màu.

LỜI RAO CHO BÀ TÁNH

Quan dại-biểu của quan Toàn-quyền, Đốc-lý Dalat kính lời cho bà tánh hay rằng đường quân-bạt số 11 chính giữa Krongpha và Bellevue đã thông hành được rồi, nhưng mà phải đi vừa-vừa ở lối cây số 58 và 62 chỗ ấy bị hầu nên có hư hại chút ít ngày ấy sẽ có cầm bảo trôn sơn như hàng rào trăng-trắng bên đó « Attention » (coi chừng) cẩm mỗi chỗ.

Dalat ngày 22 Novembre 1922.

Ký tên: Garnier.

Da cần phải thở

Khi cả lỗ chơn lông nơi da mà lấp đầy những bụi bặm cùng đồ dơ dáy, thì da không thể nào thở được thong thả, nhờ thở được thong thả mới có thể giữ màu da lịch sự được. Bợ nhiều và dầu của Savon Cadum làm cho mát mẻ và êu ấm cho tới gốc chưn lông, làm cho tong buổi bụm, tan đồ dơ dáy cùng xác đất và lau cho da thật sạch, như thế cả lỗ lông mới thở được tự chiều.

Đừng thở Savon Cadum mỗi ngày thì được rất sạch và được làm mát mẻ cả da cùng lông cho da khỏi đỏ đơ đây. Có bán mọi nơi, 2 quan, khỏi phụ thuế chi hết.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(*Cansolis médicinal*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong bữa đau rồi, hoặc nóng lạnh, ít ai không đặng đâu, thì hãy mua rượu Bordeaux mang hiệu Cansolis thì rất chẳng có lợi tốt hơn các thứ rượu khác nữa.

Hãy coi cho kỹ bao niêm thứ giấy, hãy nhớ cho phải, coi xe có đề nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

DƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES

109-111 Rue Catinat

SAIGON

XIN CÁC PHÚ-ÔNG CHÚ-Ý!

Làm người ở đời lấy chữ liêm sự nghiệp? Như muốn có sự nghiệp thì phải siêm đồ-đạt thấp vật trong nhà. Bởi vậy, nên cần hàng cho chúng tôi có đồ cho thợ quí-vị mua đồng, trước xem chơi cho lạ chơi, sau có đánh làm đồ kỷ-niệm cho chúng ta những là.

Giường tây bằng sắt, bằng theo và đồng đỏ, gỗ ngôi mới mây hiệu « Thonet » ta đi, đồ thờ bằng, bàn, nhang, gối, ta-phô nên sơn, kiểu sơt (glacer) là đồng bàn, mặt cẩy và mặt đá chạm-thạch, lớn nhỏ; còn những bàn ghế theo kiểu bàn thôt (salon) bàn là cây đanh mốc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thợ mặt lựu hàng bán các xứ (Thái-lây) chớ lại.

Xin quống, quí-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ít vui khoái! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Cám quí-bà, quí-bà muốn đặt đồ-đạt theo ý mình thì chúng tôi xin sẵn làm y theo kiểu, vì bổn-hiệu có xưởng trợ lớn.

Xin chư quí-vị ghé lòng, tới xem qua một phen đã rồi.

DƯƠNG-DIỆN

TIỆM BÁN KIẾN VÀ SƠN THỦY

Tiệm chánh tự TRƠN-NHỰT-KÝ ở tại *Cholon đường Thập tỉnh nhà bài số 226.* Tiệm ngành tự QUÂN-THÁI-HIỆU ở tại *Saigon đường Boulevard Charner nhà bài số 47.*

« Kính cáo đến lời kiều lạc châu chư tôn trưởng thì hoàng: phần hiệu tôi đang mấy và các vật dụng thật tốt mà làm ra gương kinh đã nơi lớn nhỏ đã thấy. Những kiểu mà đã hầu nam phải lo thì hiệu tôi cũng lại cũng như của mới vậy, hoặc là vẽ bằng bút, sơn thấy cùng gồm chữ sơ, chữ kim, hồ vàng vào kiểu cũng đặng.

Thợ của bổn hiệu toàn là những tay ăn học rành rẽ xuất thân nơi công nghệ rất tiếng, đã làm chăng nào cũng không phải ít, đã lớt mà lại giá rẻ.

Bổn hiệu chẳng dám dại ngôn xin cho tôn trưởng hãy mua đồng thử mới rõ đặng vang ngày thật rồi bổn hiệu, sau đây như ba tôn trưởng ở Saigon, Cholon muốn thương nghị đến chi cùng mua đồ xin đến gặp người đến hiệu tôi, tôi hết lòng hoan nghênh ở tế; còn nhơn như vị ở lục châu xanh xứ mà cũng thế xin gửi thơ, bổn hiệu sẽ lòng hết tâm lập tức chẳng dám sai lệ.

Vui thú quá hiệu cái xin chư vị nhơn quân chiếu cố.

Không phải tôi. — Bình tịnh hoàn Cực tinh hiệu.

Dùng mạnh: Mỗi muỗng nấp thì trộn một cả ram Cherull.

Dùng ngày ba giờ. Khi thức dậy không lòng đó nhiều đâu.

Còn hát ít đêm chót nữa thì hết

CHIỀU NAY ĐỔI BẢN MỚI, HÃY ĐẾN COI MAU MAU

XIẾT HARMSTON'S

BỌN HÁT XIẾT RẤT TỐ VÀ ĐỦ THỨ THÚ

HÁT TẠI CHỢ-CŨ SAIGON

Có 30 người hát rất tài

BỌN NÀY ĐỀU LÀ NGƯỜI MỚI LẠ

RẤT LỚN! RẤT ĐẸP! RẤT VUI!

Qui-vị muốn vui cười không? Muốn thấy nghề khéo léo của chúng tôi không? Muốn tiêu khiển giải khuây lúc chiều mát mẻ chăng?

Chúng tôi chẳng hề sợ tốn hao chút nào, miễn là cho vui lòng Qui-vị mà thôi, nên đã sắm rạp mới, mưa dông thì nào cũng không cực lòng cho những người coi.

Như có muốn mua giấy trước thì xin đến tại nhà in *Imprimerie Saigonnaise*, 15-17-19, đường Catinat, tại đó có bán giấy luôn luôn trong mấy ngày hát.

Vậy thì trước hết hãy đến xem các chuồng thú của chúng tôi!! Nào là: Voi, Sư-tử, Cọp, Beo, Gấu, con Hyène, Khỉ, Ngựa rằn, vân vân.

Hay lắm! Hay lắm!! Hay lắm!!

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	15$00	Ghế hàng nhì	1$50
Phòng 1 chỗ ngồi	3 00	Ghế hàng ba	1 00
Ghế hàng trước	2 00	Ngồi giảng (coi người Bổn-quốc)	0 50

Những con nít và lính bỗ trừ ra đặt được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhì và hàng ba trong buổi hát chiều mà thôi.

THUỐC HÚT TRÁI-ĐẤT

HIỆU: « GLOBE »

NGON HẠNG NHỨT HƠN HẾT

Thuốc hút hiệu *Trái Đất* « GLOBE » đã ngon mà mùi lại thơm tho, hút không khô cổ.

Chẳng có thứ thuốc hút nào bì với thuốc hút hiệu « GLOBE » cho được; trong Lục-châu đông-bang đều hút thứ thuốc hiệu « GLOBE » cả.

CÓ TRỮ BÁN TẠI HÃNG **DENIS FRÈRES** LÀ ĐẠI-BIỂU ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salolé Thomas

Khi trước ông lương-y Bordeson có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thiên-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ «Times» bào tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như nầy:

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copaba và Cubèbe nống nó có hai mà mặt thơm tho; dầu uống bao nhiêu cũng không phạt ít, nống nó rồi cái mùi nước đái phải khác xa, nó trong vài ngày sẽ thấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Salol các y viện đều dùng nó đã đặng 35 năm nay, nống nó vào thì lợi thấy, bổ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhứt vị Salol vào trong Santal tinh làm cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lẫn đường cùng là bổ đường hà trái tráng.

Thuốc nầy đã uống làm, hễ vào bụng thì tiêu thôi.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám hoàn cho tới mười hoàn thì chắc lành hiệu, hết kỳ làm mới gì phải mạnh rồi.

Tại tiệm thuốc *Pharmacie principale* của ông *L. SOLIÈRNE*, là bào-chế y-khoa tiến-sĩ và nhứt hạng bào-chế y-sanh, ngang nhà hát Tây, Saigon, có bán.

ĐAU NHỨC GẦN CỐT. NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu cớ gì, hễ uống thứ *SIROP FOLLET* thì mạnh thiệt.

(Trong khích tánh được của ông BOUCHARDAT có lời ban ngợi khen)

Đừng ao ước ao giết. Khi thức dậy không lòng đó nhiều đâu.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bào-vật xuất thân, đứng nom sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đưa thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiêu hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

CHỦ ĐIỀN!
NÔNG GIA!
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hết là nội lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-cang lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

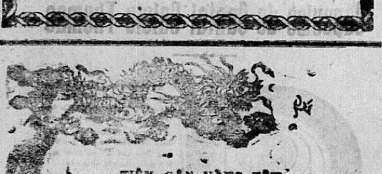

TIỆM SẮN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở tại đường* **Catinat** *môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu* **(Grand Hôtel de France)**

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đến gởi ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, xuất-dây bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đồ thứ kiếng coi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiếng thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi tài quản các việc làm đồng-hồ.

Chư quí bà và chư quí ông có muốn làm hay là muốn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng mọi bề.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần đến ... thì xin hãy đến tại tiệm «CON RỒNG VÀNG» nầy vì tại ... thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liệt-qui

Đã lắm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều cớ chỉ hẳng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà đề đại vào. *Ấy là một điều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình đỡm đương cầm viết chép ra để gương giúp ích, cớ sao lại sợ mà nặc danh? Há chưa phải là khiếp nhược chăng?*

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo để trọn về phần người ký tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

* * *

LÀNG LÀ CỘI RỄ

Phàm việc chi cũng cứ làng làm gốc. Con nít đúng 7 tuổi, cho học cũng phải có làng nhận khai-sanh; khi giỏi rồi, muốn thi ra làm việc chi, cũng cậy làng chứng tánh hạnh; đến khi làm quan rồi, nói cùng mà nghe, tới ngày từ lộc cũng không khỏi tay làng. Còn dân làng muốn đi lính-tập, hoặc mã tà cũng cậy làng cho tánh hạnh. Ra đi lính rồi dày công khó nhọc mới đặng lần lên bếp, cai, đội, quản chớ chẳng phải muốn đi lính nhảy vào đi đặng; muốn làm đội, quản nhảy tới làm đặng. Dập đầu chảy máu cũng kêu làng; ăn-trộm ăn-cướp cũng kêu làng; nhơn-mạng sát-nhơn cũng kêu làng; cháy nhà cháy cửa cũng kêu làng; chết trôi chết nổi cũng kêu làng; mấy ông rủi nửa chừng mà lỡ-làn danh phận, cùng là hồi hưu cũng trở về nương dựa với làng. Nói tóm một lời phàm việc chi xảy đến cũng cứ làng mà kêu. Ấy có phải làng là cội rễ không? Mà sao tôi thường thấy có nhiều người ỷ ở gần quan, và biết một ít tiếng qua-qua lại-lại rồi coi làng như cỏ rác; nhứt là mấy anh lính, bếp, ở hầu các nha-môn thường hay kêu *thằng cha làng nầy, tụi làng nọ*, lão hương kia, mắng nhiếc đuổi xô, nhiều lời vô lễ; không nghĩ ơn trước nghĩa sau gì hết. Tội nghiệp cho mấy ông hương-chức lớn từ 40 tuổi sấp lên thì còn noi theo phong tục cũ (xin lỗi) lời ăn nói còn có nhiều quê dốt, lại còn thêm tánh chậm lục, ít muốn tranh đua, mỗi lần mỗi nhịn bỏ qua, miễn cho rồi việc; chẳng hay so hơn tính thiệt làm gì. Vậy nên mấy ảnh tưởng mình là sang trọng ở gần quan, mắng nhiết làng như người bỏ.

Tôi đây là đứa ít hay nhịn thua thấy việc bất bình thì thưa với quan lớn liền. Mà có khi tôi cũng còn phải dằn lòng bỏ qua cho rồi việc.

Tôi ước trông mấy ông có thế lực xin nghĩ câu Hán văn rằng: *Kính ngộ lão dĩ cập nhơn chi lão*; dầu có việc chi lỗi-lầm trễ-nải, thà để quan trên trách quở; vì phải nghĩ mà thương rằng lúc trước mấy ông thiếu học, nên mới làm làng; phải mấy ông có phước, thì cũng đặng ngồi Bu rô vậy chớ. Còn mấy anh lính, bếp các nhà hầu, xin nhớ câu sanh tử cũng nhờ làng và nhờ hồi mới ra đi có nhờ ai không.

Tôi nói đây là nói mấy người đắc thế, không nghĩ ơn trước nghĩa sau, cho họ nghe; chớ chẳng phải nói luôn tuồng. Tôi cũng biết thẳng mực tàu thì đau lòng gỗ vạy, song vì mấy ông già, dầu quê mùa chậm-lục thế nào, cũng là dòng giống Lạc-vương; nên chẳng nệ khen chê, thỏ-thẻ đôi lời, xin ông Chủ-bút niệm tình đem vào nhựt-báo số tới tôi cám ơn ông.

Mỹ-luông: **Võ-Kiết.**

SIÊNG

... Espic ... Saint-Lazare ... Paris ... J. ESPIC

德 TIỆM NAO ĐÂU? 同

KÌA TIỆM **ÉPICERIE MÉTROPOLITAINE**

HIỆU: TRẠN-DANG ở đường d'Espagne số nhà 148,

ngang chợ mới SAIGON

Thì có bán đồ hộp, các thứ rượu tây thượng hạng và dầu thơm nhứt hạng v.v. giá rẻ hơn hết, chẳng có tiệm nào bằng. Chủ tiệm biết chiêu-hiền đãi-sĩ, buôn bán chơn chất đáng cho qui ông, qui bà tin cậy.

Chư qui ông Lục-châu muốn cần dùng món chi, cứ viết thơ ngay cho tiệm thì tiệm sẽ gởi Contre-remboursement cho các ông lập tức chẳng hề để trễ.

Chủ-nhân cẩn-khải

Đèn cây hiệu cái mão

CROWN CANDLES

Của Hãng

COMPAGNIE FRANCO-ASIATIQUE DES PÉTROLES

Xưa nước Nam ta thắp đèn thường thì dùng dầu cá, dầu mù u dầu đu-đủ và dầu phộng, vân vân. Còn trong việc quan hôn tang tế thì lại dùng đèn sáp. Các thứ dầu nói trên đó, thắp nó thì mắc công khêu còn đèn sáp muốn dùng nó thì lại mắc công xe, coi ra bất tiện quá.

Từ ngày dầu hôi phát minh, đèn cây xuất hiện thì được tiện cho chúng ta nhiều bề: đã sạch sẽ, ít tốn mà lại tỏ rạng bội phần.

Như trong việc quan hôn tang tế mà dùng đèn sáp thì giá đã mắt mà còn phải mắc công xe, và lại mắc công hốt tim hoài.

Như nay có thứ đèn cây của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles chế ra đặng thế cho đèn sáp thì nên cho ta dùng lắm. Thứ lớn có, thứ nhỏ có, giá rẻ bội phần.

Dùng đèn cây của hãng nầy thì xinh đẹp lắm. Hoặc đình miễu chùa chiền, dùng nó mà thế cho đèn sáp thì lại càng hay, mà ít tốn nữa. Nhứt là mấy bực văn-nhân tài-tử muốn thắp đèn cây ban đêm mà xem sách hoặc đọc *Lục-Tỉnh Tân-Văn* thì được khỏi đau mắt.

MUỐN CHO BAN ĐÊM MÀ:

SÁNG SỦA NHƯ BAN NGÀY

thì hãy mua một cây đèn

HIỆU: **INTENS**

là đèn kiểu mới tạo chế, đốt bằng DẦU LỬA, sáng 800 ngọn bạch-lạp.

Có bán tại tiệm:

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

đường Espagne, số 200 (góc chợ mới)

SAIGON

GALERIE DES ARTS DU TONKIN

PHÙNG-VĂN-XUÂN

13, rue Paul Blanchy, 13

SAIGON

Kính trình chư qui ông qui bà đặng rõ tiệm tôi có bán đồ đồng, đồ cẩn, đồ chạm, đồ thêu, đồ ren, nón casques bằng liège, bàn ghế tủ salon ngồi chơi cẩn và chạm làm theo kiểu kim thời rất tốt tinh xảo. Xin mời qui ông qui bà dạo chơi ghé tiệm tôi như muốn mua hoặc đặt, thì đều đặng sẵn đã có đủ kiểu và hết lòng tiếp rước.

Chủ nhân: PHÙNG-VĂN-XUÂN

Cẩn bạch

Ren Ren Ren...

Đồng hồ rẻ (Réveil) hiệu Italie và hiệu Suisse, mới gởi lại rất nhiều, máy chạy thiệt tốt.

Thứ có chuông ở trên giá 2$70 thứ chuông ở trong hiệu Veglia kiểu coi đẹp lắm, chuông gỗ thiệt thanh, máy chạy tốt giá 5$50 qui-vị muốn mua xin gởi mandat y giá định thì tôi sẽ gởi đồng hồ đến nơi; sở phí tiền gởi phần tôi chịu.

Mua sỉ giá định riêng.

Gởi thơ và mandat xin đề cho:

Monsieur NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Commerçant

73 Boulevard de la Somme,

Ngang gare xe-lửa giữa chợ-cũ Saigon.

(Tại đây cũng có bán đủ các thứ thuốc của Nhị-Thiên-Đường.)

Ai muốn **MUA SỈ** *(EN GROS)* những hàng **TƠ, LỤA BẮC-KỲ**, *(Soieries du Tonkin)* cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THỊNH

4, Rue de la Soie Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm **Đồng-thịnh** ấy cũng trả lời tức tế.

LỜI RAO

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C G M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12×56 Ruột (chambres à air 5 piastres.

Sau tại Hãng nấu Cao su, ở đường Donaumont Saigon.

AUTO STUDEBAKER

4 CYLINDRES

7 CHỖ NGỒI

MUỖI MỚI LỢP LẠI

MỚI SƠN LẠI

MÁY MỚI SỬA LẠI

MỌI SỰ CÒN TỐT HẾT

Ai muốn mua thì tới coi tại nhà

M. Phủ Năm, ở Chợ-quán

Boulevard Galliéni.

店歸首銀金源基貴西

Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ. Tại tiệm tôi ở bên Ấn-châu mới gởi qua những hột thủy-xoàn nước trắng xanh, và cũng có các thứ đồ Nữ-trang bằng vàng kiểu mới đã thứ lại có nhận hột-xoàn lớn nhỏ công làm thiệt khéo lắm.

Các xẻ (Thời Tây) cũng có mới gởi qua thứ đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu trái quít của máy móc thì thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột chai đi đúng. (15 Rubis) hiệu:

«CYMA và OMÉGA»

Giá bán nhẹ hơn các tiệm khác như chư qui khách muốn mua đồ chi, xin tới tiệm thì thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Tiệm thợ bạc

KYYUN

n. 179, Rue Catinat SAIGON.

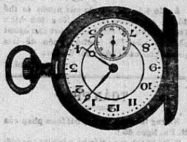

THỜI ĐÀM

Cô ba.— Cha cha cái quần lãnh của cô mua ở đâu mà tốt dữ vậy, thiệt đen và mướt quá?

Cô tư.— Vậy chớ cô nó chưa biết chỗ dệt sao? Đã ba năm nay có một cái hãng của một người Annam mình lập ra, dệt lãnh, tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm. Bữa nào cô rảnh đi vô đó mua thử một cái quần bận thử coi, đã đen mướt mà lại chắc.

Cô ba.— Đã biết vậy mà hồi tới giờ cô nó cũng chưa có nói chỗ nào bán, đặng tôi mau mau đi mua, sẵn dịp cái quần lãnh tàu tôi mới mua cho ba bè trẻ ở nhà nó đà rượng hết.

Cô tư.— Như cô thiệt gấp cứ việc ra mua giấy xe lửa nhỏ đường mé sông, đi tới Cầu-kho hỏi thăm cái hãng của ông Lê-phát-Vinh ở đâu thì ai ai cũng đều biết.

Hãng dệt máy **LÊ-PHÁT-VINH**

Quai de Belgique Cankho (Saigon)

BIJOUTERIE

KỲ-KỲ NGÔ-XƯỜNG

419, rue des Marins, 419

CHOLON

Tiệm tôi có làm vàng, cà-rá, bông tai và Médailles nhận hột xoàn thiệt khéo, theo kiểu kim-thời và có cẩn hột trân-châu và cẩm-thạch khéo lắm.

Tôi làm đồ đã mau, chắc chắn, lại tính giá rất nhẹ.

Kính mời qui ông, qui bà, muốn đặt làm, xay là mua món chi, đến tiệm tôi, tôi lấy làm cám ơn và sẽ rằng hết lòng làm đồ cho vừa ý qui vị.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

Đường Lucé môn bài 99 và 101 - Đất-Hộ Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: xe song mã, xe hai bánh, xe kiếng, xe ... bò; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kim thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, ... xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ ... lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe ... bằng cây, giá rẻ hơn ... chỗ lại, ... đồ thay trong bánh, ... đều ... và ... chắc, ... thắp đèn khi đi theo xe, bán xe ... sửa xe.

Cái mới qui khách có dịp đến Đất-hộ ... ghé ... một ... cũng ... cho ... ngồi thì ...

Chư khách qui ... ở xa muốn ... xin ... thì ... mau ...

NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

Mới tiếp được chuyến tàu Armand Béhic kiểu chụp hình máy chụp hình và đồ phụ tùng Kodak. Tính giá rẻ cho các món hàng ấy.

Giá một vài món đại khái như vầy.

N· 101 (9x9)	1 $ 03
N· 105 (6x9)	0. 68
N· 116 (6 1/2x11)	0. 88
N· 117 (6x6)	0. 68
N· 118 (8x10 1/2)	1. 03
N· 120 (6x9)	0. 68
N· 122 (8x14) 6 poses	1. 33
N· 122 (8x14) 10 poses	2. 22
N· 127 (4 1/2x6) 8 poses	0. 58
N· 130 (7 1/2x12 1/4)	1. 03
Máy chụp hình West Pocket achromatique	18 $ 90.
id Rectiligne	23. 90.
id Anastimat f. 7/7.	35. 50.

Bán tại Photo Studio 136 và 138 đường Catinat 136 và 138 SAIGON.

MỘT CÁI TIN LÀNH

Bổn tiệm mới tiếp được vỏ xe hơi mới **PNEUS A TRINGLES**

«BERGOUGNAN CABLÉ»

Xin bán cho chư-tôn giá rẻ hơn các nhà khác.

XIN ĐẾN XEM TẠI TIỆM

L. DESMARQUOY & Cie

ở đường Pellerin, môn bài số 61

SAIGON

MUỐN CHO CHƯ-TÔN MỖI NGƯỜI ĐƯỢC HƯỞNG CÁI LỢI ẤY, CHÚNG TÔI XIN HỨA CHO HUÊ-HỒNG CHO NHỮNG BẠN HÀNG MỚI.

TẠI HÃNG CŨNG CÓ BÁN **VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP** ĐỒ MỚI ĐẾN CŨNG HẠ GIÁ

NHÀ GIẤY VÀ KHO LỚN CỦA HÃNG L. DESMARQUOY & Cie ĐẾN NGÀY 15 OCTOBRE TỚI ĐÂY SẼ DỌN LẠI SỐ *61 ĐƯỜNG PELLERIN* (gần lối Casino)

NHÀ BUÔN BÁN **TIN CẬY**

của M **A. B. M. B. DEEN**

ở đường Boulevard Charner môn bài 46

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những thủy xoàn và ngọc ngà tốt, giá rẻ, và cũng có làm đồ nữ trang theo kiểu cách Langsa rất khéo.

DỊP TỐT BỎ QUA RẤT UỔNG

TIỆM BÁN HÀNG BẠC

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ĐỨC - THỊNH

CHAUVIN CHỦ NHƠN

N. 81 Rue Catinat. — SAIGON

Kính

Trình các ông, các bà ở lục châu đặng rõ: tiệm tôi có bán đủ đồ bắc như là: 1· Tủ thờ, Bàn, ghế, tủ salon đủ bộ đều ... đồ chạm và cẩn ... các kiểu hiện thời.

2· Lư ... lư trái đào, chưng đèn, chén ... bằng thau, đồng đỏ và đồng đen, làm ...

3· Hàng bắc như là. Tố bắc đủ thứ bông và ... màu, lãnh, bông hoa đủ thứ ... các màu, ... tuyến, the, xa-hột, đồ thêu và ren, ... khăn nhiều, chiếu trải phòng khách, ... hộp tủy theo ý, ... đều có nói phải thiệt tốt đều ngà, rương gỗ (valise) đủ kiểu. Tại tiệm tôi nhiều đồ tốt và nhẹ giá ... các nơi khi nào các ông các bà có đến Saigon xin ghé lại tiệm tôi xem chơi thì biết. Tôi rất cám ơn.

Nay kính

CHAUVIN

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt lắm cho những tay thảo rượu đều thấy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán-đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không.

HAI MƯƠI NĂM

DANH TIẾNG !!!

TRƯỜNG-SANH

VAN ỊNH

HỒI-XUÂN

PHẢN-NHƯỢC

VI-CƯỜNG

NHỜ BỞI THUỐC RƯỢU HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ cần cốt, công là trông-hiệu tinh-thần mà lại là bao tồn tuổi đến nông đương xa.

Những kẻ mỏi-mệt, sức yếu, ngày-phiền vì thấy nơi xuân đã biếng nhác, cái bổ uống thuốc nầy thì ăn dặng dễ lắc thanh đến, mắt mày tươi trắng, vẻ trẻ lại, mạng kì lâu vô.

Cho như con nít lớn-nhơn, đến bì mắt mân, công những kẻ hao tổn tinh-thần, mà hễ uống thuốc nầy vào thì mạnh mẽ khác-lạ, da thịt đỏ sáng, tinh-thần trông-kiện, hiệu-đề toàn cần đến bích đánh thuốc nầy.

Hễ vô đầu có bà theo một cuốn biên nói về các đều thần hiệu của thuốc công là cái cách dùng ít kỹ càng.

Có trữ tại tiệm thuốc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE, là đệ nhất đều đề ý khoa, ngang rạp hát Tây, Saigon.

Văn-đàn

Giả bạn đi tu

Nương gậy về chùa giả bạn đình,
Dức đây rằng buộc rành rang mình.
Thương ai liệu điệu nơi trần tuỷ,
Vui phiền ta bà cõi địa linh.
Lăng Hạnh lần qua, đàng đã rẫo,
Đàng Thông thường trở lối, nhặn khôn ghinh.
Trăng thanh gió mát làm trí kỷ,
Dựa nói nhân ngâm giọng ổi in.

Đông-Dinh.

Bức tranh lũng gió thổi

Bức tranh lũng, gió tây lô,
Nhận bần, lần đeo, giấy lại mo.
Sông đọn hầy lâu, trời xếu xáo,
Gió luồng mấy trận, đất nhân nho.
Ngòn cần ngu-phủ, tàn quân chỉ,
Cái bông tiêu-ông, lụm cụm đo.
Ngồi nghiệm bồi lâu trong cảnh giả,
Ngàn năm còn để dạng tranh đồ.

Phan-Trường.

ROB THOMAS

Thuốc nầy là một vị thầy bổ thượng hạng được lắm rất mạnh, cho nên bà các thứ thuốc khác, hoặc là rượu SALSAPARILLE hoặc có cái HOUBRE DE PUTASSUS mà uống vào trong ấy, rồi bỏ dùng đến thuốc nầy thì sẽ thấy nhẹ hẳn liền.

Bà có thể chẩn bà thuốc nầy cho các bịnh đau-đớn nơi tiểu là bệnh nhiều cùng đờn vào vân... đây phải thì ngày mà phải đều tốt.

Mỗi ngày nếu bà uống lớn, nên mà uống trước bữa cơm chiều mỗi muỗng cà-phê; nếu bà uống thì thì ROB THOMAS nầy đừng mà thầy đều thường nếu đàng mà phải uống là bao, nếu ngày nếu mà thường nếu mà thì, nên mà mỗi muỗng chiều mỗi muỗng.

Bà một mình chỉ thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

RÉPARATIONS MÉCANIQUES

NGUYỄN-VĂN-NGỮ dit Henri NGỮ & Cie

Vente d'Accessoires pour Autos

74, Boulevard Bonnard — SAIGON.

CÁO BẠCH

Tôi là Nguyễn-văn-Ngữ kêu là Henri Ngữ học nghề thường máy (Ecole des Mécaniciens Saigon), lâu năm, thì đều có bằng cấp tốt nghiệp nhà 1915, làm contre-maître mécanicien tại Trường máy Saigon sau nầy, chuyên tinh theo nghề điều khí và sửa máy nước, máy xe hơi, hoặc tàu, hay là các thứ máy móc, cho nên ngày nay xin nghỉ việc nhà nước, ra lập chuyên máy tại Saigon đường Bonnard, số 74, để chuyên nghề sửa xe hơi, xe các thứ máy, và có bán đồ phụ tùng theo xe hơi đủ thứ.

Vậy xin Tôn-quân-chiếu cố.

Tôi công-ký nầy dám đoan chắc chắn tôi sẽ có công chuyên minh làm, đã mau và giá lại rẻ hơn các nơi, có đến mà có thử.

NGUYỄN-VĂN-NGỮ dit Henri NGỮ et Cie

Mécanicien brevetté

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐƯA ÂN HỒNG-PHÚC

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa của lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUPPF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON kẻ bạng nhất.

Còn bên phía mấy người Annam thì lãnh phần thưởng khai trương thì *M. Trần-văn-TÌNH* hạng nhất, *M. Trần-văn-CHÂU* hạng nhì, hai vị kỳ cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 22, 24, 26, Rue Catinat. — SAIGON

Lê-văn-Hiền

ĐÓNG GIÀY VÀ BÁN NÓN

HIỆU : « PHÚ - TOÀN »

17-19, rue Amiral Courbet

SAIGON

PHOTOGRAPHIE INSTRUCTIVE ET TRÈS-SOIGNÉE

« HÀNH KÝ & CIE »

Phòng chụp hình mỹ nghệ

Saigon, 149 đường Bonnard, mấy số, 54 phố nhà hát bảng-ngang.

Kính cùng Lục-tỉnh quí đàng rõ, chúng tôi mới mở một tiệm chụp hình mỹ nghệ tại đường Bonnard mấy số 54 phố nhà hát bảng-ngang (kế cho Hát-bóng Cornier).

Chẳng nhằm công-ký chúng tôi là MAHANG KÝ đã qua học chuyên-môn nghề chụp hình bên Qui-quốc và sau khi [illegible] nghề, đã đồng cùng về làm đốc-công trong hãng Gerschel là một hãng chụp hình lớn thứ nhì tại thành Paris. Như vậy, người đồng đốc xuất công nghệ đã tiếm chánh [illegible] thiệt đã học đã [illegible] đã hành-sự thành tài có thể hiến [illegible] khách [illegible] tấm hình rất [illegible] chụp hình [illegible] nghề [illegible] Thái-lý.

Mà đây, [illegible] giá M. Hành-ký, [illegible] chúng tôi [illegible] bớt-giá [illegible] chụp hình [illegible] Quí-khách thì sẽ làm [illegible] và đã [illegible] quan Tổng-thống và quan Tổng-đốc [illegible] chụp hình [illegible] [illegible].

Mà ấy, tưởng không có [illegible] nào làm cho bớt [illegible] giá-trị nữa.

Tiệm chúng tôi chụp hình [illegible] giá và đã [illegible] hình đã [illegible] nhiều [illegible] khách [illegible].

Mong cùng chiếu cố. HÀNH-KÝ & CIE.

MUỐN BÁN

28 CÁI XE KÉO CÒN MỚI

Ai muốn mua thì đến môn bài 59 đường Catinat hay là tại bổn quán môn bài 157 đường Catinat mà thương nghị.

Còn nếu muốn coi xe thì sớm mai từ 8 giờ đến 11 giờ.

Chiều từ 3 giờ đến 5 giờ tại môn bài 1 đường Doudard de Lagrée, nhà ông Cornier.

BÙI-QUANG-NHO

BÉNTRE

Bổn hiệu có trữ bán đã ba năm nay vải may mùng của hãng Chân-thực Bắc-kỳ chế tạo kêu là Tulle Tonkinois, rộng khổ trắng tốt lắm mới cây dài 20m,40, ngan 0m,80 giá có ba hạng khác nhau từ 4$,50 5$,00 và 6 đồng ; có bán vải trắng may nóc bề khổ 0m,90 mỗi mètre 0$ 35. Mùa nầy là mùa mưa muỗi ai muốn khỏi bịnh truyền nhiễm vì muỗi cắn, hãy nhìn xài vô lối đã may một cái mùng cho khỏi muỗi cắn. Bổn hiệu cũng có trữ bán cáng viết máy cua người Bắc-kỳ làm giống như cáng viết bên tây lại, mỗi chục (12) là mỗi cái, như mua nhiều về bán thì mỗi chục (12) là tám chiếm. Có trữ nhiều thứ hàng bắc và hàng tân nhuộm tại Bêntre như ai muốn mua thì bổn hiệu sẽ gởi contre-remboursement tới nơi chàng sai Xin chiếu cố.

Tôi cũng có bán bông khăn mỗi cây từ 19 tới 20 thước giá 14$50.

Trị bịnh như thần

TRỊ HẾT BỊNH VÀ KHÔNG CÓ TÁI LẠI NỮA

Ai bị TIM LA hãy uống thuốc SI-SODURAL NOVA1 thì hết bịnh uống một ngày hiện viên	Ai ho lao, ho hen, đau phổi [illegible] Ho uống thuốc SI-KREOPOS NOVA1 thì hết bịnh Không tái chi nữa Chẳng nhớ lấy hiện viên

Hai thứ thuốc nầy không có phải là và uống [illegible] không [illegible]

PHARMACIE PRINCIPALE

Của ông L. SOLIRÈNE, quan bào-chế hạng nhứt ở đường Catinat và đường Boonard trước nhà hát Tây, SAIGON

RƯỢU THUỐC TRỊ BỊNH THIÊN THỜI

ÉLIXIR ANTICHOLÉRIQUE HOLBÉ

Đã nhiều năm rồi thiệt là hiệu nghiệm

CÁCH DÙNG

Một là phải đề phòng trước ;

Trong cơn có thời khí, muốn tránh khỏi bịnh dịch, thì phải uống trước khi ăn cơm một muỗng cà-phê *Rượu Anticholérique* sớm mai và chiều cũng vậy.

Hai là : Khi chẩn bịnh :

Khi bị thiên thời rồi (ấu tả nhiều lắm cũng là một mồi hết sức) người bịnh phải uống một muỗng cà-phê *Rượu Elixir Anticholérique*, cứ một chặn 10 phút đồng hồ thì uống một muỗng hay là 5 phút cũng đặng.

Lại nữa, phải thêm rượu thiết cho nhiều cả mình người bịnh. Bởi thế cho uống rượu phê hay là trà tàu nóng, phải pha rượu Rhum, rượu Mạnh, hay là rượu Anse cũng đặng.

Thuốc rượu *Elixir Anticholérique* mà chữa bịnh thiên thời lắm, hễ cho người bịnh uống mạnh.

Mỗi người nên mua một vài chai mà để phòng khi nào có bịnh thời khỏi [illegible].

Giá mỗi ve..... 0$60

Có mua thuốc nầy phải coi cho kỹ nhãn SOLIRÈNE, và hiệu con rồng có [illegible] không [illegible] [illegible].

LỜI RAO CẦN KÍP

Nay tôi Lâm-thị-Nhân ở Ba-động, hạt Trà-vinh, cho hay rằng, kể từ ngày nay, tôi đã thôi thầy Lê-văn-Tây, Phó-đồng Bình-trị-hạ, hạt Trà-vinh.

Những tiền bạc ai cho thầy nầy vay thì tôi không biết tới; như ngày sau có ai thưa kiện đều chi thì một mình thầy Lê-văn-Tây chịu mà thôi.

Lâm-thị-Nhân

Có bán :

1° Một cái cối xay lúa số 2 hiệu Ang-lê, xay mỗi giờ 1.000 kilos gạo lớn.

2° Một cái cối giã gạo trắng còn mới, mỗi giờ giã đặng 500 kilos.

Tin đến nhà máy PHAMTAN-SACH hay là viết thư thương nghị.

PHAMTAN-SÁCH

Directeur à Tanan.

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE

SAIGON

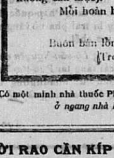

PHÂI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NÀI CÁI KÝ TÊN : MIDY

SANTAL MIDY

(Sân-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiền và tinh hảo để trị bịnh *đan lâu*, mới có gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thuốc).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu MIDY.

Buôn bán Bổn số, 8, Đường Vivienne, Paris.

(Trong mấy nhà Thuốc.

Có một mình nhà thuốc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE *ở ngang nhà hát tây Saigon có bán mà thôi*

CHUYỆN ARAP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(Tiếp theo)

XLVI

Cả-lấp đã mỗi mệt lắm ; chẳng còn quan cảm đến lũng, trong thì đối bàng đèn rẫn (ả đèn làm bằng đồng một thứ rất tốn trộn với một chất sáp mà làm ra) đưa chàng về tư cung, chàng trông mau vẻ tới dặng có nghỉ ngơi, bởi đã buồn ngủ rồi. Chàng đã khi chàng bước vào cung thì thấy có một nàng dung nhan nguyệt thẹn hoa nhường, mặc một cái áo bằng hàng mỏng mảu đỏ và có thêu bông trắng, trong thì có một cái áo chẹt trắng thêu vàng và có nhận nhiều ngọc quí. Trên đầu đội một cái mũ thường bằng lụa mầu hường, cũng có nhận ngọc và có thêu chỉ bằng lụa, mà không có trùm hết cái đầu, duy trùm nơi đầu tóc mà thôi, để bày tóc ra xe lọn và có giắt bông giả, xem ra khéo léo lắm. Trông mày mặt và vóc vạt nàng thì là không còn có chi xinh đẹp hơn nữa, một chín một mười với công-chúa Tựu-duyên-đức mà thôi.

Cả-lấp thấy trời thì khuya, nhà thì vắng, lại gặp một người mỹ mạo giai nhơn như vậy thì lấy làm lạ lắm. Chớ chi chàng chưa thấy được công-chúa Tựu-duyên-đức thì chắc chàng tưởng nàng nầy là tuyệt sắc giai nhơn và chẳng sẽ ngó quên nháy mắt. Mà một người đã sửa soạn cùng công-chúa Tựu-duyên-đức kết cuộc cặc-đăng, thì có còn trông ai mà chuộng nữa cho được. Nàng ấy đang ngồi trên tấm xô-pha, lựa bao mặt nàng cũng đã lấy ra mà để nơi đó rồi ; khi nàng thấy Ca lấp bước vào, nàng bèn đứng dậy, cúi đầu thì lễ rồi nói rằng : hẩm điện-hạ, tôi vẫn biết rằng điện-hạ lấy làm lạ lùng mà thấy tại đây có một người đờn bà, bởi điện-hạ đã biết trong cung điện nầy, thì cấm nghiêm nhặt lắm, không cho đờn ông với đờn bà hiệp nhau mà thông tin đều chi, mà bởi có việc cần kíp tôi muốn tỏ cùng điện-hạ làm cho tôi chẳng nệ điều ngay hiểm ; tôi đã may mắn mà xông thoát được các cuộc ngăn trở bước đường của tôi, tôi đã thoát được những oạn quan và quân lính canh gát ngoài cửa mà vào tôi dinh điện-hạ đây. Bây giờ còn có một đều cho tôi là tỏ cùng điện-hạ cái duyên cớ nó dẫn dắt tôi tới nơi đây.

Ca-lấp nghe nàng ấy nói mấy lời thì chàng rất vui lòng vì chắc nàng mạo hiểm tới đây, ắt cũng có đều trọng hệ mà tỏ cho chàng. Chàng bèn mời nàng ngồi trên tấm xô-pha, chàng cũng ngồi xuống ngang nàng, nàng bèn nói như vầy : « Hẩm điện-hạ, trước hết tôi xin tỏ cho điện-hạ biết rằng tôi là con gái của một vua chư hầu của hoàng-đế Anh-tông. Cách vài năm trước, cha tôi không chịu vâng lệ cống, vì ỷ tài và cậy có sức binh hùm tướng mạnh, cha tôi tính nếu phải dùng việc binh đao thì cha tôi cũng đã dự sẵn mà ngăn chống. Quả như vậy là vì không dâng lễ cống mà hoàng-đế Anh-tông dấy binh gia phạt. Hoàng-đế sai đại tướng kéo một đạo binh rất mạnh mẽ đến, cha tôi sở binh ít hơn, mà cũng không sợ, đem binh ra giáp chiến. Hai bên đánh nhau một trận lang trời đất đất trên bờ sông, trong soái Chi-na thiệt là siêu quần võ nghệ và rộng rả về việc cầm binh, nên cha tôi ráng hết sức binh sanh mà cũng cự không nổi. Cha tôi bị thương tích nhiều lắm, thế sống không được, nên cha tôi dạy đem cả vợ con mà quăng hết xuống sông cho khỏi hoàng-đế Anh-tông hết về đây đó.

Khi quăng chúng tôi, là mẹ tôi, mấy chị và mấy anh tôi xuống sông thì quan tướng soái Chi-na vừa tới trên bờ sông. Quan ấy thấy vậy, động lòng, bèn truyền cho quân lính ngươi, hễ ai vớt dặng chúng tôi thì đặng trọng thưởng. Bởi rứa nên quân lính chuyên lo cứu vớt chúng tôi, nước chảy mạnh lắm mà quân lính cũng không sợ, lớp thì lôi cùng xuống lận mà tìm vớt, lớp thì đi ngựa dài theo bờ sông mà coi chừng. Bởi rứa nên vớt lên đủ hết, mà duy có một mình tôi còn thở hổi hóp, nên làm hết thì mới cứu được tôi sống lại, còn mẹ tôi và mấy anh chị tôi đều chết hết, cứu không được.

Quan tướng-soái Chi-na đã thắng trận, lại còn lấm được một đều nhơn đức là cứu tánh mạng tôi, nên quan ấy được danh tiếng trong trận giặc đó lắm. ông đem tôi về nước Chi-na, dâng tôi cho hoàng-đế và thuật việc thắng trận cho hoàng-đế nghe. Hoàng-đế bèn để tôi ở gần gũi với công-chúa Tựu-duyên-đức, nhỏ hơn tôi vài tuổi đầu.

Lúc ấy tôi tuy còn nhỏ dại thì mặc lòng, mà tôi vẫn biết được rằng cái phần tôi ở với công-chúa là phần rỏ-ràng, nên tôi lấy chữ thảo ý công-chúa, mỗi mỗi tôi đều ráng ép mình mà làm cho công-chúa vui lòng, lần lần công-chúa thương tánh nết của tôi, nên coi tôi như người quyến thuộc.

(Sẽ tiếp theo).

SAIGON, — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES — L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage : 3160 ex
Saigon le 28/11/22